

Protokoll 1/2025

fört vid Förskolenämndens sammanträde tisdagen den 21 januari 2025 kl. 17:00-17:50, Matsalen, Kaplansbacken 10

Ledamöter

Alexandra Mattsson (V) Ordförande
Åsa Nilsson Söderström (L) Vice ordförande
Elvir Kazinic (S)
Sara Grolander (MP)
Amelie Langby (M)
Ismail Ali (C)
Mikael Kakeeto (S) ersätter Ewa Carlsson Hallberg (S)
Emma Gustafsson (V) ersätter Cecilia Herrström (V)
Ana Rodriguez Garcia (V) ersätter Mecide Gulenay (S)
August Bergman (M) ersätter Sophia Granswed Baat (M)
Anders Lindman (SD) ersätter Linnéa Vinge (SD)

Ersättare

Louise Ajnesjö (M)
Ellinor Moberg (C)

Övriga närvarande

Max Müntzing Ekander Personalföreträdare §6, §8, §12
Daniel Nilsson Brodén Borgarrådssekreterare §6, §8, §12
Andreas Ericsson Borgarrådssekreterare §6, §8, §12
Gunilla Davidsson Förvaltningchef
Åsa Rönndahl Avdelningschef
Åsa Strand Avdelningschef
Katarina Odén-Ryhede Avdelningschef
Josephine Lindström Nämndsekreterare
Eija Pohjanen Tjänsteman

Justerare

Alexandra Mattsson (V), Åsa Nilsson Söderström (L)

Datum för justering

2025-01-21

Paragraf

§6, §8, §12, §14

Sekreterare

Josephine Lindström

§ 6**Förslag till Skolverkets föreskrifter om erkännande av yrkeskvalifikationer samt villkor för behörighet och legitimation för lärare och förskollärare med utländsk utbildning**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/1392
FÖF 2024/396

Beslut

1. Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet Förslag till Skolverkets föreskrifter om erkännande av yrkeskvalifikationer samt villkor för behörighet och legitimation för lärare och förskollärare med utländsk utbildning till förskolenämnden för yttrande.

Skolverket har kommit fram till att gällande föreskrifter behöver upphävas och förslaget till nya föreskrifter ska ersätta Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2016:12) om erkännande av yrkeskvalifikationer samt villkor för behörighet och legitimation för lärare och förskollärare med utländsk utbildning.

Förskoleförvaltningen avgränsar svaren på remissen till de ändringar som kan komma att påverka rektorer i förskola och behörighet och legitimation för förskollärare. Förvaltningen är positiv till förslaget. Det är bra med en förtydligad nationell reglering för erkännande av yrkeskvalifikationer samt villkor för behörighet och legitimation för lärare och förskollärare med utländsk utbildning.

Förskoleförvaltningen föreslår att nämnden beslutar att överlämna tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Förslag till beslut

Ordföranden Alexandra Mattsson (V) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens förslag. Ordföranden finner att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Handlingar i ärendet

- FÖF 2024/396-2 Tjänsteutlåtande daterat 2025-01-07
Förslag Skolverkets föreskrifter om erkännande av yrkeskvalifikationer samt villkor för behörighet och legitimation för lärare och förskollärare utländsk utbildning
- FÖF 2024/396-1.2 Bilaga - Skolverkets föreskrifter om erkännande av yrkeskvalifikationer samt villkor för behörighet och legitimation
- FÖF 2024/396-1.1 Remiss - Förslag till Skolverkets föreskrifter om erkännande av yrkeskvalifikationer samt villkor för behörighet och legitimation för lärare och förskollärare med utländsk utbildning

§ 8**Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65)**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/1196

FÖF 2024/354

Beslut

1. Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har översänt remiss av Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig till förskolenämnden för yttrande. Utredningens syfte har varit att se över kommuners och regioners grundläggande ansvar och vilka huvudsakliga uppgifter de bör ha ifråga om förberedelse för och verksamhet under fredstida kriser och höjd beredskap. På grundval av översynen föreslås en ny lag, lagen om kommuners och regioners grundläggande beredskap inför fredstida krissituationer och höjd beredskap (LKRB). Lagen föreslås träda i kraft 1 januari 2027 och syftar till att säkerställa att kommuner och regioner under fredstida krissituationer och höjd beredskap har en ändamålsenlig och likvärdig förmåga att fullgöra sina uppgifter och upprätthålla sina samhällsviktiga verksamheter. Utredningens förslag och bedömningar syftar även till att säkerställa privata aktörers verksamhetsförutsättningar.

Staten föreslås i utredningen ersätta kommuner och regioner för de förväntade kostnadsökningarna, vilket välkomnas av förvaltningen. Dock befarar förvaltningen att de löpande kostnaderna för underhåll och drift för nödvändiga investeringar, som i dagsläget inte är möjligt att beräkna, kommer leda till avsevärda kostnadsökningar av kommuners och regioners befintliga kostnader.

Förskolenämnden föreslås godkänna förvaltningens remissvar och överlämna det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Förslag till beslut

Ordföranden Alexandra Mattsson (V) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Ismail Ali (C) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag och ett förslag från Ismail Ali (C). Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Ismail Ali (C) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag enligt följande:

Förslag till beslut

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag på remissen
2. Att i övrigt anföra följande:

Beredskapen hos många kommuner och regioner har länge lämnat mycket att önska. En underreglerat fredstida krisberedskap har i mångt och mycket inneburit en frivillighet att bygga en motståndskraftig krisberedskap. Även om lagstiftningen för civilt försvar, höjd beredskap och krig fortsatt gällt, har arbetet legat vilande, med statens goda minne. Sammantaget har detta lett till en ojämn beredskapsutveckling över landet. Det är därför bra att en uppdaterad lagstiftning med tydligare krav införs för kommuners och regioners beredskap inför kris och krig.

I återuppbyggnaden av det civila försvaret har kommuner och regioners roll i mångt och mycket lämnats därefter från statens sida. När den nya strukturen för civilt försvar infördes 1 oktober 2022 fanns kommunernas roll i den stora helheten inte med. Allt fokus var på statens organisering, och enormt många uppdrag och nästan alla nya budgetsatsningar har gått till de statliga myndigheterna. Det har lämnat kommunerna i en svår roll, där krav nu kommer från många håll från myndigheter med mer pengar och tydligare mandat än tidigare. En tydligare statlig samordning är därför välkommet. I det är mottagarperspektivet hos kommuner och regioner viktigt att ha med sig. Kommunernas roll i det civila försvaret är en så pass viktig pusselbit för helheten att den inte går att blunda för.

Det är bra att den fredstida krisberedskapen regleras, mål formuleras och krav ställs, och att krigets behov blir dimensionerande. Det är i kommunerna den grundläggande motståndskraften skapas. Det är hos befolkningen försvarsviljan finns. Centerpartiet menar att det befolkningsnära – trygghet i kommunen där man bor, värme och mat – är viktigt att satsa ytterligare inom. En trygg, varm och mätt befolkning är mer motståndskraftig, vilket också bidrar till den grundläggande försvarsviljan. Därför är också frågan om skyddsrum och evakuering så viktig att göra mer inom. I utvecklingen av detta arbete framåt vill vi påminna om Centerpartiets förslag till kommunfullmäktige om att staden ska utveckla en organisation för

evakuering och iordningsställande av skyddsrum som inkluderar både räddningstjänst och organiserade frivilliga.

För att kommunerna ska kunna lösa uppgiften att evakuera och utrymma de mest sårbara målgrupperna, inte minst personer i särskilda boendeformer eller med stora vård- och omsorgsbehov i övrigt, behöver den friska och vuxna delen av befolkningen bli bättre på att klara sin egen försörjning av inte minst mat och värme. I en stad som Stockholm kan detta vara svårt. Centerpartiet har därför föreslagit att staden tillsammans med civilsamhället, ideella föreningar och frivilliga försvarsorganisationer att öka kunskapen om hur de kan klara sin egen försörjning av mat, vatten och värme under minst sju dagar. I händelse av extraordinära krishändelser, höjd beredskap eller krig så är en sådan satsning någonting som staden skulle ha igen mångfalt.

Ett avsnitt i utredningen som hade kunnat komma längre är den om beslutsfattandet på kommunal nivå under höjd beredskap och krig. Frågan om hur ledamöter i kommun- och regionstyrelser ska kunna fullfölja sina uppdrag också under höjd beredskap och krig behöver ytterligare förtydligas. Under höjd beredskap och krig har både kommun- och regionstyrelserna det politiska formella ansvaret för all ordinarie verksamhet och ledningen för kommunens/regionens del av det civila försvaret. En ledamot i kommunstyrelsen kan dock inte krigsplaceras i sin roll vilket innebär att vid höjd beredskap kan stora delar av politiska kommun- och regionledningar runt i Sverige kallas in till sina ordinarie krigsplaceringar och försvinna från sin kommun/region och därmed inte utföra sitt politiska ledarskap. Det kan leda till sämre ledning, svårare att utkräva ansvar och svagare demokratisk grund i de politiska beslut som fattas. Syftet med att öva i fredstid urholkas också om den utbildade och övade ledningen inte finns tillgänglig att leda när det som bäst behövs. Centerpartiet menar därför att det kan finnas behov av att stärka den politiska ledningens möjlighet att leda kommuner/regioner i höjd beredskap och krig samt av att se över om regelverket behöver ändras i syfte att kunna krigsplacera ledande politiska företrädare i kommuner och regioner.

Till sist vill Centerpartiet lyfta frågan om finansiering. I nuvarande försvarsbeslut är kommunerna förfördelade resursmässigt, och detta innan ens förslagen i utredningen om kommuners och regioners beredskap har genomförts. I och med den föreslagna nya lagstiftningen, tydligare målsättningar och verksamhetsansvar är det viktigt att finansieringsprincipen gäller full ut. Kommuner och regioner behöver mer pengar, men också annat stöd, för att kunna bygga ett motståndskraftigt civilt försvar på lokal och regional nivå. Att peka med hela handen utan att ge rätt förutsättningar i övrigt hjälper föga. Det är dags att ta frågan om kommuners och regioners beredskap på allvar.

Handlingar i ärendet

- FÖF 2024/354-3 Tjänsteutlåtande daterat 2025-01-07
Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65)
- FÖF 2024/354-1.1 Remiss - Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65)

§ 12**Verksamhetsplan 2025 för förskolenämnden**

FÖF 2024/353

Beslut

1. Förskolenämnden fastställer verksamhetsplan och budget 2025, inklusive bilagor, och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

I verksamhetsplanen för förskolenämnden framgår hur nämnden avser att bidra till kommunfullmäktiges inriktningsmål, verksamhetsområdesmål och direktiv till samtliga nämnder.

Därutöver har nämnden formulerat strategiska fokusområden och nämndmål. Arbetet inom alla strategiska områden grundar sig i utvecklingsfrågor som stärker utbildningens kvalitet för alla barn.

Den långsiktiga effekten av nämndens arbete med samordning, uppföljning, tillsyn, analys och utveckling av stadens förskolor är att barn i Stockholm ges en ökad likvärdighet i förskola med god kvalitet.

Förslag till beslut

Ordföranden Alexandra Mattsson (V) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Amelie Langby med flera (M) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt Moderaternas förslag till beslut.

Åsa Nilsson Söderström (L) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt Liberalernas förslag till beslut.

Ismail Ali (C) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt Centerpartiets förslag till beslut.

Anders Lindman (SD) föreslår att förskolenämnden beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns fem förslag till beslut: förvaltningens förslag, ett förslag från Amelie Langby med flera (M), ett förslag från Åsa Nilsson Söderström (L), ett förslag från Ismail Ali (C) och ett förslag från Anders Lindman (SD).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att förskolenämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Amelie Langby med flera (M) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag enligt följande:

Förslag till beslut

Att delvis godkänna förvaltningens förslag

Att därutöver anföra

Verksamhetsplanen för Förskolenämnden har sin utgångspunkt i Moderaternas, Liberalernas, Centerpartiets och Kristdemokraternas gemensamma vision för Stockholms framtid: En frihetlig, framtidsinriktad, trygg och hållbar stad med en mångfald av människor, företag och föreningar. Vi bejakar stadens styrkor och framför allt tror vi passionerat på stockholmarnas potential och möjligheter att var och en kan forma sin egen framtid och förverkliga sina drömmar.

I vårt Stockholm bemöts utmaningar genom samarbeten mellan staden, företagen, akademien och det civila samhället. Hit ska forskare, turister, investerare och studenter från hela världen söka sig. Stockholm ska vara en stad för alla – barn och unga, vuxna och äldre, inflyttade och de som bott här hela livet, företagare och anställda. Vi tror på stockholmarnas förmåga och rätt att bestämma över sina egna liv och därför är det också viktigt att alla stockholmare är en del av samhällsbygget och både vill och kan bygga sig en bättre framtid. Stockholm ska fortsätta utvecklas i takt med vad stockholmarna önskar, behöver och drömmer om.

Vi står på stockholmarnas sida och har en tydlig målsättning med vår politik, att lösa de problem som stockholmarna upplever. Det är inte ett löfte om att politiken kan lösa alla problem. Men det är ett löfte om att vi ska lösa de problem som bara kan lösas genom politiska beslut. Vi ska värna och utveckla Stockholm och ta vara på dess unika karaktär och skönhet. När staden utvecklas ska det göras med samförstånd med de som bor här.

Vi accepterar aldrig att människor i Stockholm får sin frihet begränsad på grund av diskriminering, rasism, antisemitism eller otrygghet. Vi arbetar målmedvetet för ökad frihet genom kraftfulla insatser mot den brottslighet som idag orsakar svåra problem i delar av staden och som begränsar människors frihet.

Ordning och reda i stadens ekonomi är en förutsättning för att alla verksamheter i staden ska fungera. Service och omsorg till stockholmarna är utgångspunkten i stadsdelsnämndernas verksamheter, oavsett som den handlar om förskola, äldreomsorg,

stadsmiljöarbete eller någon annan fråga som stadsdelsnämnderna tar beslut om.

EN LIKVÄRDIG FÖRSKOLA MED KVALITETSUPPFÖLJNING

Förskolenämnden har ett stadsövergripande uppdrag att stödja stadsdelsnämnderna i arbetet att uppnå en likvärdig förskola. Därför är det av stor vikt att framtagande och implementering av gemensamma styrdokument, kompetensutvecklingsinsatser och ett system för kvalitetsuppföljning nu tas fram skyndsamt, så nämnden får möjlighet till större insyn och förståelse. Vi eftersöker ett system där vi kan mäta inskrivningsgrad, lärartäthet, barngruppernas storlek och personalens och barnens kunskaper i svenska språket på en aggregerad nivå. Detta bör följas upp i både tertiärrapporter, årsredovisning och Förskolerapporten.

EN FÖRSKOLA MED HÖG KVALITET FÖR ALLA

Moderaternas budgetalternativ ökar anslagen till skolorna i Stockholm med närmare 100 miljoner kronor jämfört med vänsterstyrets budget. Vi höjer skolpengen och omfördelar en av del det socioekonomiska stödet som i dag fördelas efter bostadsadress till barn i särskilt behov av stöd. Vi sätter individens behov före systemet. Skolan ska fokusera på kunskap, Moderaterna gör därför en särskild satsning på fysiska läromedel för att barnen ska få fler riktiga böcker. Vi är positiva till att förskolenämnden tillsammans med stadsdelsnämnderna och SISAB ska implementera konceptet kring gröna skol- och förskolegårdar under mandatperioden. Men vi anser att det borde vara standard på alla skol- och förskolegårdar, och att enbart implementera detta på ett 15-tal under mandatperioden, är för lamt.

STÄRKT TRYGGHET OCH FÖREBYGGANDE ARBETE

Det finns ingenting som är mer prioriterat än att få stopp på våldet, där barn allt oftare är både brottslingar och brottsoffer. I Stockholm finns över 30 öppna drogscener. En kartläggning från P4 Stockholm visar att hälften av alla förskolor i just Skärholmen, ligger på en öppen drogscen, enligt polisens definition för öppen drogscen. De viktigaste åtgärderna för att minska den öppna drogförsäljningen och göra gator och torg tryggare och mer attraktiva är fler människor i rörelse, fler timmar på dygnet. För att människor ska våga röra sig ute kring våra centrum, inte minst när mörkret faller, behövs både trygghetskameror, ordningsvakter och poliser. Tyvärr kan vi konstatera att vänstermajoriteten kraftigt har prioriterat ned ordningsvakter och trygghetskameror sedan de tog över styret 2022. Vi vill i stället prioritera 200 trygghetskameror, 200 ordningsvakter och 50 väktare. Satsningar för 300 miljoner kronor.

UPPTÄCK HEDERSRELATERAT VÅLD OCH FÖRTRYCK

Att upptäcka barn som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck

är en viktig uppgift redan i förskolan. En förutsättning för att personalen ska kunna hjälpa dessa barn är att någon på skolan ser och förstår barnets livssituation, utsatthet och behov. Det är därför nödvändigt att förskolans-, skolans och fritidsverksamhetens personal har en grundkunskap om vad hedersrelaterat våld och förtryck innebär och på vilket sätt det kan ta sig uttryck. Vi måste fortsätta ha ett nära samarbete med skolor, föreningar, fritidsgårdar och socialtjänst, för att tidigt upptäcka de barn som far illa.

EN INKLUDERANDE FÖRSKOLA MED UPPSÖKANDE ARBETE

Förskolan ska vara en trygg miljö för både barn och pedagoger, där barnen får utvecklas i egen takt och där förskolan lägger grunden för ett livslångt lärande. Därför måste vi också öka förtroendet för förskolan, inte minst i våra mer utsatta områden. Planerade insatser för att öka tilliten och förtroendet i staden är viktigt för att synliggöra förskola och skapa en stark gemenskap och beredskap. Medborgare och vårdnadshavare ska kunna lita på att förskolans verksamhet bedrivs utifrån nationella styrdokument och fria från personliga värderingar och åsikter. Vi måste alla arbeta för att motverka desinformation om förskolan och andra kommunala verksamheter och myndigheter. Vi vill fortsatt satsa på barns fysiska aktivitet som har stor betydelse för en god hälsa och ett gott lärande, där alla barn bör omfattas av en strategi för att öka fysisk aktivitet under förskoledagen. Vi är stolta över vår förskolepersonal som gör allt för att våra barn ska få bästa möjliga undervisning och samtidigt känna sig trygga i förskolan. Det är viktigt att fortsätta arbetet för att öka inskrivningsgraden och få fler barn att börja förskolan. Information om förskolan till vårdnadshavare med barn som inte är inskrivna, sker vanligtvis genom riktade postala utskick samt telefonsamtal. Vi tror inte detta är tillräckligt då det finns brister i svenska språket i många hushåll, inte minst i ytterstadsområdena. I stället bör man genomföra dörknackning och vara ute ännu mer på platser där föräldrar vistas.

INFÖRANDE AV SPÅRKTEST VID REKRYTERING

Svenska språket i förskolan är en fortsatt utmaning, både bland personal och bland barnen. Där är glädjande att man fortsätter med utbildningsinsatser för pedagoger, vilket påbörjades förra mandatperioden under ledning av den grönblå majoriteten. Vi anser att stadsdelsförvaltningen bör införa språktest vid nyrekrytering av förskolepersonal, på samma sätt som den styrande majoriteten bestående av Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har gjort i Göteborgs stad.

BARN MED SÄRSKILDA BEHOV

Vi är glada över att förvaltningen ska ta fram stadsgemensamma bedömningsgrunder för barn i behov av särskilt stöd, något vi i Moderaterna har drivit. Vi har sett en ökning av barn med NPF-

diagnoser det senaste åren. Det är i grunden bra att barn får sina diagnoser tidigt, så de kan få det stöd de har rätt till, för att få rätt möjligheter inför skolstart. Det kräver mycket tid och engagemang från personalen att både lära sig hur man undervisar barn med olika diagnoser, samt ta sig tiden att jobba med barnen både enskilt och i mindre grupp. Samarbete med Habiliteringen, BVC, Autismcenter för små barn och vårdnadshavare, är därför av stor vikt för att lyckas i det arbetet.

GÖR DET MER ATTRAKTIVT ATT VARA FÖRSKOLELÄRARE

Det är viktigt att fortsatt säkerställa att barngrupperna inte blir för stora, vilket var ett problem i flertalet stadsdelar under 2024. Förskolan är i stort behov av behörig personal och Stockholms stad ska vara en attraktiv arbetsgivare för förskolelärare. Att införa karriärtjänster är inte en universallösning, men vi behöver anstränga oss för att behålla duktiga förskolelärare och attrahera nya. Skärholmen bör agera pilot för införandet av karriärtjänster inom förskolan. Möjligheterna att erhålla statsbidrag bör undersökas vid utformandet av karriärtjänsterna. Vi är glada över att läsa att förskolenämnden i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ska utreda förutsättningarna för inrättande av en enhetlig yrkestitulatur i förskolan, samt förbereda validerings- och kompetensutvecklingsmöjligheter för berörda medarbetare. Detta är något vi i Moderaterna har varit pådrivande kring.

SOCIALT SKYDDSNÄT OCH NY SOCIALTJÄNSTLAG

Vi är glada över att läsa att Förskolenämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna ska leda ett pilotprojekt där en modell för socionomer i förskolan prövas i ytterstaden. Moderaterna vill se skolsociala team även i förskolan, vilket är i linje med detta. I juli 2025 införs den nya socialtjänstlagen, vilket innebär att det blir lag på att arbeta förebyggande för att förhindra att barn och vuxna far illa. Socialtjänsten kommer behöva vara ännu mer tillgänglig, insatser ska göras ännu snabbare och vissa insatser utan behovsprövning. I praktiken innebär det än mer ansvar för ännu fler verksamhetsområden som inkluderar barn, däribland förskoleförvaltningen och förskolenämnden. Vi avsätter därför pengar i vår budget för snabbare implementering av den nya socialtjänstlagen. Vi vill dessutom införa Backa barnet – en modell för samarbete mellan skola, socialtjänst, polis och sjukvård.

Åsa Nilsson Söderström (L) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag enligt följande:

Förslag till beslut

1. Att avslå förvaltningens svar med hänvisning till Liberalernas förslag till budget 2025

2. Att utöver det anföra följande

Förskolan lägger grunden för livet. Att få tillgång till språk, socialt samspel och utvecklande lek ger en god grund för hela skolgången. Förskolorna i Stockholm ska ge alla barn en god omsorg och start i livet. Föräldrar ska känna sig trygga med att förskolan erbjuder en pedagogisk verksamhet av hög kvalitet där varje barn får möjlighet att utvecklas.

För småbarn är förskolans pedagogik helt central för barns utveckling. Här läggs grunden för det lärande som kommer fortsätta resten av livet. Förskolan fyller en särskilt viktig roll för de barn som inte har med sig svenskan hemifrån. Därför är det med stor oro vi ser hur olika förutsättningar barn har beroende på vilken stadsdel de växer upp i.

Vi vet sedan tidigare att barn som har gått i förskolan har en snabbare språkutveckling och klarar också grundskolan bättre. Just därför blir skillnaderna mellan stadens förskolor så problematiska, och i vissa delar av vår stad är inskrivningsgraden och närvaron i förskolan alltför låg. En bidragande orsak till skillnaderna är att stadsdelarna inte haft rätt överblick för att följa upp likvärdigheten. Förskolenämnden har en viktig roll i att skapa utökade möjligheter till ett mer strategiskt arbete med kvalitet och likvärdighet över hela staden.

Att barn är i förskolan är alltså centralt, särskilt för de med sämre hemförhållanden. Trots detta har vi ingen övergripande statistik för hur närvaron ser ut. Att ta fram sådan statistik måste vara prioriterat framöver. Det är bra att detta förefaller vara på gång. Liberalerna vill att de metoder som använts för att öka inskrivningsgraden i olika stadsdelarna utvärderas. Vi vill också att nämnden arbetar med att ta fram rekommendationer för hur arbetet ska bedrivas fortsättningsvis.

Det nya rödgröna styret måste fortsätta arbetet med att öka andelen inskrivna barn i förskolor. Staden behöver identifiera orsakerna till låg inskrivningsgrad i förskolan samt prioritera uppsökande verksamheter så som introduktionsförskola och öppen förskola för att nå fler vårdnadshavare och familjer.

Särskilt allvarligt är problemet för de barn som inte har svenska som modersmål. Förskolans pedagoger ger barnen en viktig träning i svenska språket och när barnen får möjlighet att öva på språket tillsammans med andra i sin egen ålder blir förskolan ett språkbud. Ett gott ordförråd är dessutom en avgörande faktor också för att kunna ta del av andras känslor och uttrycka sina egna. Forskning har visat att barn som inte utvecklar ett tillräckligt rikt ordförråd tidigt riskerar att inte komma ikapp de andra barnen. När skolstarten

väl kommer ökar sedan skillnaderna ytterligare.

Förskolorna måste fokusera på barnens språkutveckling och övergången från förskola till förskoleklass måste utvecklas med fokus på barnens språkutveckling. Föregående mandatperiod arbetade vi inom ramen för det grönblåa styret intensivt för att stärka barnens språkutveckling i förskolan. Nu kräver vi att staden fortsätter prioritera barnens språkutveckling, särskilt i de stadsdelsnämndsområden där många barn har ett annat modersmål än svenska.

Det är olyckligt att majoriteten inte inkluderat förskolenämnden i arbetet mot stereotypa könsroller och machokultur i skolan och stadsdelsnämndernas arbete med fritid fri från våld. Arbetet kring att motverka negativa maskulinitetsnormer, arbeta mot våld, utveckla förmågan till socialt samspel samt att förmedla sina egna känslor och ta hänsyn till andras integritet måste börja redan i förskolan.

Gemensamt för en överväldigande majoritet av gärningspersonerna inblandade i den våldsvåg som skakat Stockholm under året är att dessa är minderåriga och pojkar. Det är unga pojkar som tillägnat sig värderingar som lyfter fram våld som något manligt och önskvärt. Gemensamt är också att dessa pojkar oftast varit föremål för socialtjänstens insatser under många år. Det är barn vars problembeteenden ofta varit känt sen förskolan men inte tagits på fullt allvar i tid. Men om de värderingar som ligger till grund för de grova våldsdåd som drabbar hela samhället inte tas på allvar i ett tidigt skede är risken att problemet bara växer sig allt större. Det behövs nu en kraftsamling från förskola, skola, socialtjänst, polis och övriga samhällsaktörer, där man tar pojkars värderingar och problembeteenden på mycket större allvar än i dag.

Vi välkomnar det nya stödmaterialet för samverkan mellan förskola och socialtjänst, och här ser vi vikten av att det leder till fler tidiga anmälningar. Det är av största vikt att andelen orosanmälningar från förskolan ökar för tidig upptäckt och insats. På detta sätt kan förskolans rutiner för och kontakt med socialtjänsten utvecklas.

Staden genomförde under föregående mandatperiod genomlysningen ”Rätt stöd i rätt tid” och det är beklagligt att den rödgröna majoriteten inte gått vidare med några konkreta åtgärder för att öka förskolors benägenhet att göra orosanmälan.

Enligt nuvarande statistik står förskolan och BVC tillsammans för knappt 6 % av alla orosanmälningar i staden. Det är ett underbetyg när det samtidigt råder stor enighet om att många barns problembeteende varit välkända ända sen förskolan. Det behöver ske en förändring i arbetssätt för att tidigt bryta problematiska

beteenden innan de utvecklas till allvarigare sociala problem och/eller kriminalitet, något som också framgår av den nya socialtjänstlagen. Särskild uppmärksamhet behöver fästas vid små barn med höga nivåer av ihållande aggressivt beteende, då detta visat sig ha starkt samband med att utveckla grov våldsbrottslighet senare i livet. För ett litet barn kan det räcka med mindre ingripande åtgärder och handlar främst om olika föräldrastödande insatser. Desto äldre barnet blir utan att socialtjänsten kommer in desto mer komplex problematik.

En förskola med valfrihet och hög pedagogisk kvalitet

En mångfald av utövare och pedagogiska inriktningar är positivt för Stockholms barn och föräldrar. Alla förskolor ska ha en god kvalitet, och ha en kvalitativ styrning. Av den anledningen är en rättssäker och noggrann tillståndsgivning och tillsyn av fristående förskolor avgörande. Förskolenämnden ska fortsätta det aktiva arbete som tidigare legat under utbildningsnämnden och arbeta med ägar- och ledningsprövning för att säkerställa att endast seriösa aktörer med en god insikt i förskolans kvalitet och krav bedriver förskola i Stockholms stad. Den regelbundna tillsynen ska utöver att grundläggande krav uppfylls, inriktas på den pedagogiska kvalitén, och det systematiska kvalitetsarbetet. Tillsynens utgångspunkt ska vara att alla barn som går i en förskola i Stockholms stad ska få goda förutsättningar.

Vi vet från undersökningar att medborgarnas nöjdhet är större bland de som aktivt valt privata utförare. På senare tid har det dock uppmärksammats exempel på fristående förskolor som brister i kvaliteten, och därför skall stadens tillsyn av de fristående förskolorna skärpas, genom att oanmäld tillsyn görs oftare, i syfte att motverka oseriösa aktörer.

Det är nödvändigt att fortsätta förbättra kvaliteten också i de kommunala verksamheterna. Det är därför glädjande att förvaltningens arbete med att stärka stadsdelarnas systematiska kvalitetsarbete fortsatt, och att det har gjorts en extern översyn av övergripande regler och riktlinjer i syfte att utveckla metoder och bedömningsgrunder för uppföljning av kvalitet oavsett huvudman.

Kompetent förskolepersonal, som får tillgång till utbildningssatsningar och ledarutveckling, är helt nödvändig för den pedagogiska kvaliteten och för kompetensförsörjningen. Här är det centralt att FOU-arbetet fortsätter framåtskridande i den nya organisationen, och att samarbetet med universitet och högskolor utvecklas.

För att den pedagogiska kvaliteten ska upprätthållas är det också viktigt att varje barngrupp och avdelning i förskolan har åtminstone en legitimerad förskolelärare, inom såväl de fristående som de

kommunala förskolorna. Arbetet för att uppnå detta behöver intensifieras.

Gärna digitalisering – men inte för de allra yngsta

Variationen är stor när det gäller hur ofta barn använder digitala verktyg på förskolan och från vilken ålder. Ibland introduceras digitala verktyg, exempelvis surfplattor, redan från ett års ålder. Detta är helt i strid med forskares rekommendationer. Förskolans läroplan innehåller idag ett krav på att digitala verktyg ska användas i utbildningen. Liberalerna vill att detta krav ska tas bort och istället vara upp till professionen att avgöra. Världshälsoorganisationen WHO rekommenderar att barn under två år inte ska ha någon skärmtid alls, och att den för barn upp till fem år ska begränsas till en timme per dag. Liberalerna menar att forskningen om lärande, utveckling och barns hjärnor ska styra verksamheten i förskolan. All forskning visar att barn behöver röra sig mer och utveckla sin motorik. Det viktiga sociala samspelet får inte heller glömmas bort.

När vi ställde frågor till förskoleförvaltningen om användningen av digitala hjälpmedel i förskolan fick vi svaret att det inte finns en samlad bild av i vilken grad digitala verktyg, såsom surfplattor, används av barnen i förskolan. Inte heller finns det planer på att ta fram riktlinjer för användning av digitala verktyg i förskolorna i Stockholms stad. Samtidigt vet vi att staden lägger fem miljoner kronor per år på ipads för förskolan.

Vi vill att förskoleförvaltningen nu tar fram riktlinjer för användningen av digitala verktyg i förskolorna i Stockholms stad. All forskning visar att barn behöver röra sig mer och utveckla sin motorik. Det viktiga sociala samspelet får inte heller glömmas bort. Förskolan måste vara en verksamhet av högsta pedagogiska kvalitet.

Ismail Ali (C) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag enligt följande:

Förslag till beslut

1. Att avslå förvaltningens beslut med hänvisning till Centerpartiets budgetförslag för 2025
2. Att därutöver anföra följande

Alla barn i Stockholms stad ska få förutsättningar att lyckas

Många barn startar sin livsresa med hinder som restes redan innan de kom till världen. För barn som växer upp med svårare förutsättningar hemma blir livet i många fall tuffare längre fram; med sämre skolresultat, lägre livsinkomster, högre arbetslöshet och i många fall sociala problem. Samtidigt visar studier att en bra förskola gynnar individen genom hela livet och att de barn som haft sämre förutsättningar gynnas mest av alla. Skolan är samhällets

viktigaste motor för livsresor och den effekten börjar redan när barnen är små. Därför måste resan börja redan i förskolan.

Många gånger finns det redan i förskoleålder indikationer på vilka barn som riskerar att hamna snett senare i livet. Därför är det avgörande med tidiga insatser redan i förskolan. Det ska finnas familjesociala team i varje förskola, en samverkan mellan socialtjänst, förskolan och vårdnadshavare. Detta för att tidigt fånga upp barn och familjer i behov av mer stöd, för att stävja desinformationskampanjer mot socialtjänsten och för att bättre stötta upp och vägleda förskolepersonalen vid orosanmälningar. När det uppmärksammas att ett barn, eller en familj, behöver stödinsatser ska hjälpen komma snabbt och kraftfullt. Idag sätts stödet många gånger in alldeles för sent då problemen hunnit rota sig än mer. Istället ska mycket stöd sättas in initialt och trappas av med tiden.

I en verksamhetsplan från Centerpartiet hade vi bland annat prioriterat följande åtgärder:

- Familjesociala team i förskolorna
- Förskollärare i alla barngrupper med fokus på ytterstaden
- Tidigt kraftfullt stöd till barn med särskilda behov
- Utveckla samordningen vid övergång från förskola till grundskola i syfte att skapa goda förutsättningar för trygghet och pedagogisk kontinuitet
- Särskild kompetenshöjande insats ska ges till förskolepersonal om hedersrelaterade brott och kontext samt förskolans ansvar att orosmäla i fall där hedersproblematik misstänks
- Stärka språkutvecklingen i förskolan för barn med bristande språkkunskaper där modersmålet bör ses som en resurs
- Stötta stadsdelsnämnderna i arbetet med att öka inskrivningsgraden i förskolan

Familjerna vet bäst vilken förskola som passar dem

Möjligheten att kunna välja och välja bort förskola är en viktig frihetsreform. Vårdnadshavarna vet bäst vilken förskola som passar deras familj. För oss i Centerpartiet är det inte relevant vem som driver en förskola, det viktiga är att all barnomsorg i vår stad håller en god kvalitet och är en trygg, pedagogisk plats för barnen. Cirka vart tredje barn i Stockholms stad går idag en fristående förskola. Därför är det viktigt att staden har ett välkomnande, konstruktivt och stödjande förhållningssätt till fristående förskolor. Tydliga och hårda krav ska ställas på alla verksamheter, oavsett driftsform, och de verksamheter som inte lever upp till kraven ska stängas.

I en verksamhetsplan från Centerpartiet hade vi bland annat prioriterat följande åtgärder:

- Stötta fristående förskolor och pedagogisk omsorg för att stärka valfriheten i barnomsorgen och bra information om valmöjligheterna
- Kartlägga behov av utbildningsinsatser och ta fram en samlad strategi för kompetensförsörjningen inom förskolan i Stockholms stad
- I samarbete med andra relevanta styrelser och nämnder inleda ett arbete för att utveckla stadens tjänst för att hitta och jämföra förskola i syfte att underlätta för vårdnadshavare att göra informerade val av förskola

Hållbar och sund mat som utvecklar barnen sinnen och lusten till lärande

Maten som serveras i stadens förskolor ska vara sund, säker och hållbar. Idag får djur i många länder antibiotika utan att vara sjuka. Det ger billigt kött, men också multiresistenta bakterier som inte kan behandlas med antibiotika. Minst 25 000 människor dör varje år i EU på grund av detta. Genom att servera mer viltkött och närproducerad mat i våra verksamheter kan vi minska miljöpåverkan och samtidigt ta ansvar för barnens och djurens hälsa.

För att alla barn ska lära sig om matens väg från jord till bord vill vi att förskolorna ha tillgång till egna odlingslotter. För att barnens färdigheter och sinnen ska utvecklas är det angeläget att använda matlagning och måltider som pedagogiska verktyg.

I en verksamhetsplan från Centerpartiet hade vi bland annat prioriterat följande åtgärder:

- Vid inköp ska det ställas krav på miljöhänsyn, djurskydd och antibiotikaanvändning.
- Bidra till målet att servera mer viltkött i samtlig pedagogisk verksamhet, med målet att köttet ska ha ett så lokalt ursprung som möjligt
- Vi vill minska – och helst ta bort – matsvinnet
- Måltidssituationen ska erbjuda en smakupplevelse lik väl som att vara ett tillfälle för kunskapsinläring om olika råvaror och dess väg från jord till bord

Anders Lindman (SD) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag enligt följande:

Förslag till beslut

1. att avslå förvaltningens förslag till beslut
2. att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma till nämnden med en verksamhetsplan utifrån Sverigedemokraternas skuggbudget 2025
3. därutöver anföra följande

Sverigedemokraterna har i sin skuggbudget för 2025 redogjort för våra visioner, mål och inriktningar. För att genomföra detta ska förvaltningen återkomma till nämnden med en omarbetad verksamhetsplan.

Handlingar i ärendet

- FÖF 2024/353-10 Tjänsteutlåtande daterat 2025-01-16 Förskolenämndens verksamhetsplan 2025
- FÖF 2024/353-2 Bilaga 1 Plan för upphandling 2025-2027
- FÖF 2024/353-3 Bilaga 2 Barnpeng fristående förskolor 2025
- FÖF 2024/353-4 Bilaga 3 Omsorg under tid då förskola och fritidshem inte erbjuds 2025
- FÖF 2024/353-5 Bilaga 4 FÖN VP 2025
- FÖF 2024/353-8 Bilaga 5 Kompetensförsörjningsplan FÖN 2025-2027
- FÖF 2024/353-6 Bilaga 6 Kompetensförsörjning aktivitetsplan FÖN VP 2025
- FÖF 2024/353-7 Bilaga 7 Aktivitetsplan 2025 - 2026 Bilaga till Kompetensförsörjningsprogram för förskolan
- FÖF 2024/353-9 Bilaga 8 System för intern kontroll, Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan 2025

§ 14
Borttagen på grund av sekretess
FÖF 2024/397